

Portretul (de grup) al artiștilor la tinerete

Prezent în această săptămână la București, Naționalul din Timișoara a supus atenția spectatorilor și a criticii de specialitate, decăt o selecție din spectacolele stagionii, preocupare extrem de actuală pentru lumea teatrului. Inerșia, linerelot, promoții de actori, scenografi în activitatea scenică. Nu, este vorba de actori tineri într-o distribuție, despre a încredința un debutant regia (scenografia) unui spectacol, fuctu ține de cursul firesc al unei stagionii. Programul „Stari '98” al timișorenilor își propune, iar primala sale, să creeze un spațiu de creație artistică pentru tinerii artiști, să le ofere posibilitatea de a lucra împreună, de a realiza un spectacol care să exprime pe deplin, începând de la opțiunea dramaturgică și până la ultimul detaliu de mizanscenă sau interpretare. Este o modalitate bine venită, necesară, de a continua (a anunța, a desăvârși). În condițiile teatrului profesionist, experiențe de grup, de generație artistică, în facultate. Cu avantajul/riscul de a le vedea confirmate ori infirmate nu doar de către o comisie profesională, ci chiar de „beneficiarul” firesc al demersului lor, publicul.

O altă posibilă temă de discuție pe care o sugerează programul „Stari '98” este aceea a spectacolului de studio, de atelier, denumire sub care nu o dată se adapostesc creații scenice care doar ca dimensiuni (ale distribuției sau... ale decorurilor) nu se potriveșc cu sala mare a unui teatru. Rostul „atelierului”, însă - nu facem decât să repetăm un lucru bine cunoscut - este acela de a experimenta,

de a încerca o nouă formulă artistică, înainte de „omologare” și intrarea în „producția de larg consum”.

Ne-au propus ceva nou, ceva neașteptat spectacolele de atelier, ale Naționalului timișorean? Convenind că nou nu înseamnă neapărat o revoluție care arde tot ca să creeze totul, răspunsul tinde a fi afirmativ. Poate că nou este un cuvânt pretențios (cărțile din cărți se scriu, știm, dar în cele din urmă și spectacolele din spectacole se fac); însă putem vorbi, sigur, despre o privire într-adevăr proaspătă, adesea originală și mai totdeauna convingătoare. Identificăm această prospețime în studiul de tipologie, de reacții tiverse la un stimul perturbant unic, din și cu violoncelul ce facem? de Matei Vișniec, pus în scenă de Vasile Nedelcu, cu decoruri de Mihai Vladimir Anton, costume de Irina Anton și interpretat de Ada Navrot, Mihai Călin, Gabriel Spahiu și Vasile Nedelcu. Este un spectacol plin de duh (în toate accepțiunile termenului), cu un umor de un tip special, reflexiv și bufon în același timp, un spectacol care descreștește fruntea, „încrețind” aproape pe neștiute o undă de neliniște.

Cel de-al doilea spectacol al turneului, „Anne Frank”, realizat de Liana Ceterchi (versiune scenică și regie), Andreea Mincic (scenografie) și interpretat de Mihaela Sârbu, devine cu adevărat interesant, convingător, exact atunci când latura „experiment” este mai puțin evidentă, când linia montării pare a se refugia în formula clasică a montării unui text cu un singur personaj - jocul actorului. Spunem pare fiindcă experimentul

Mihaela Sârbu în „Anne Frank”

fructuos începe, după opinia noastră, în partea a doua a spectacolului, când regia este „inclusă” în interpretare și nu o include. Atunci abia își dau adevărata măsură (apreciabilă măsură) nu doar actrița, ci și directorul de scenă, abia atunci soluțiile regizorale „dobândesc” substanță.

Spiritul de echipă, limbajul comun al unei generații funcționează admirabil în Artă de Yasmina Reza. Învalvind nu doar pe regizorul Alexandra Gandi, scenograful Geta Medinschi și pe actorii Florin Ionescu, Damian Victor Oancea și Cristian Szekeres, ci și pe tânăra autoare franceză, de origine iraniană. Ai senzația că între cei amintiți există o veche prietenie în viața privată, care transpare în spiritualul gravul eseu despre prietenie care este piesa. Un joc de gesturi, de complicități, de adversități care are deja patina repetării în timp și totodată spontaneitatea sincerității. E o glumă, o glumă serioasă ale cărei tonuri și semtonuri sunt bine controlate și de regizor, și de actori, pe un text care, la rândul său, se amuză inteligent, ironic și autoironic, fără a uita miza importantă a jocului. La Paris, la „Comédie des Champs-Elysées”, gluma a ținut”, cu săli pline, surprinzător (pentru deseale schimbări de afiș parizian) de multe reprezentații - din octombrie 1994 până în iunie 1995. Sunt șanse să se întâmple la fel și cu spectacolul timișorenilor.

Cristina DUMITRESCU

De la Ministerul Culturii

Pe 12 iunie 1998, Ambasada României la Washington a primit din partea Departamentului Tezaurului al SUA, Serviciul Vamal al SUA, o scrisoare prin care era înștiințată că vama americană a recuperat patru dintre cele 8 tablouri furate de la Muzeul Bruckenthal din Sibiu, la 28 mai 1968: „Ecce Homo”, atribuit lui Tizian, „Bărbat cu craniu”, semnat de maestrul „Legendei Sfântului Augustin”, din Școala Țărilor de Jos, Rosaiba Carriera. Dintre celelalte tablouri, încă nedepistate, semnalăm „Moartea Cleopatrei”, al lui Anton van Dyck. Tablourile au fost vândute unei persoane care le-a introdus în SUA. Aceasta, după ce i s-a comunicat că sunt furate, a deșus tablourile în vama din Miami, Florida, unde au fost preluate în custodie de Serviciul Vamal american. Ambasada română la Washington a îndeplinit formalitățile de recuperare. Operațiunea este, parțial, a programului „Returnarea operelor de artă furate”, inițiat de poliția americană cu doi ani în urmă.

Ministerul Culturii din România, care achită costurile de recuperare a celor patru opere de artă, va adresa o scrisoare de mulțumire către Department of Treasury, U.S. Customs Service, propunându-și să prezinte tablourile, înaintea reparării, la National Portrait Gallery, din cadrul Smithsonian Institute. Revenirea, după 30 de ani, la Sibiu, a acestor obiecte de patrimoniu național românesc va genera ocazia unui eveniment, pe care Ministerul Culturii își propune să îl organizeze în colaborare cu Ambasada SUA la București.

PL Biroul de Presă al Ministerului Culturii

19 iunie 1998

Doru MAREȘ

Bibliot la Curtea S

* Declară dir

În plin avânt de a se aplica principiul „restituire” în... că există diferențe semnificative între mii de imob...